

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az ítéltábla dr. Karczagi-Mészáros Zsolt ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. **felperes**nek dr. Tarjányi Tamás jegyző által képviselt I. r. és a II. r. **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránti perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2008. október 4. napján kelt P.20.439/2008/5. számú ítélete ellen az I.-II. r. felperesek részéről 8. és 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - a Pp. 256/A § (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül eljárva - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét az elsőfokú eljárási illeték viselésére vonatkozó részében az alábbiak szerint kiegészíti:

Kötelezi az I. r. alperest, hogy az állam javára, az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztályának külön felhívására fizessen meg 25.000.-(Huszonötezer) forint kereseti illetéket.

A fennmaradó 25.000.-(Huszonötezer) forint kereseti illetéket az állam viseli.

Kötelezi továbbá az I.-II. r. felperest, hogy az állam javára, az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztályának külön felhívására személyenként 450.000.- - 450.000.-(Négyszázötvenezer-négyszázötvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket fizessenek meg.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság ítéletével a felperesek keresetének részben helyt adott, és megállapította, hogy a 2007. július 6. napján kiadott környezettanulmányban az alperesek a felperesek életvitelére vonatkozó megállapítással a felperesek jó hírnevét megsértették. A megyei bíróság az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I.-II. r. felperest, hogy fizessenek meg a Magyar Állam javára, az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására 425.000.-425.000.-Ft kereseti illetéket.

Ítéletének - az előterjesztett fellebbezés kapcsán releváns - indokolásában megállapította, hogy a II. r. alperes alkalmazásában álló I. r. alperes és a perben nem szereplő "A" családgondozó által a "B" megbízásából készített környezettanulmány a felperesek becsületét csorbító, azt sértő valótlan tényállításokat illetőleg ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezéseket tartalmazott. A megyei bíróság a felperesek által a jogsértés jogkövetkezményeként érvényesített objektív szankciók egy részét megalapozottnak, míg a nem vagyoni kártérítés iránti igényt alaptalannak találta. A nem vagyoni kártérítés megítéléséhez szükséges feltételeket számbavéve a megyei bíróság megállapította, hogy az a személyiségi jogsérelmet szenvedőnek csupán akkor jár, ha a sérelem hátrányos következménye csak nem vagyoni kárpótlással küszöbölhető ki. Amennyiben a fél az őt ért nem vagyoni hátrányt nem bizonyítja, úgy nem vagyoni kártérítés megítélésének nincs helye pusztán azon az alapon, hogy személyiségi jogsértés történt. A megyei bíróság kiemelte, hogy a 2008. február 5. napján tartott tárgyaláson a bíróság a felpereseket felhívta a nem vagyoni kártérítés körében bizonyítandó tényekre és a bizonyítási teherre, azonban a felperesek bizonyítási kötelezettségüket nem teljesítették. Az e kérdésben meghallgatott "C" a felpereseket ért hátrányokról érdemben nyilatkozni nem tudott.

Az ítélet ellen a felperesek fellebbezést terjesztettek elő, kérve annak részbeni megváltoztatását, és az alperesek kötelezését arra, hogy térítsék meg a jogsértés miatt bekövetkezett nem vagyoni kárukat. Hivatkoztak arra, megítélésük mind a lakóhelyük lakossága, mind a gyermekotthon körében súlyosan megromlott.

Társadalmi elismertségük negatívan változott azáltal, hogy a szlovákiai gyermekotthon a környezettanulmány hatására az anyai gondozásba vételhez az engedélyt megtagadta. Az újabb engedély beszerzése és a hétvégi látogatások engedélyezésének hiányában a többszöri utazás kiadásai többletköltségekkel is járnak.

A felperesek fellebbezésükben kérték továbbá az illetékfeljegyzési joggal érintett illeték mérséklését. Hangsúlyozták az elsőfokú eljárásban a felperesek a kereseti kérelmeik egy részében pernyertesek lettek, ezért - figyelemmel a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdésére - a megyei bíróság által megállapított összeg eltúlzott mértékű.

Az I.-II. r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Kiemelték, hogy a felperesek kártérítési igényüket nem megfelelően terjesztették elő, mivel annak jogalapját nem jelölték meg pontosan, továbbá a vagyoni és a nem vagyoni igényeik nem határolhatók el egymástól. A felperesek káruk bekövetkeztét, annak mértékét az elsőfokú eljárásban a külön bírói felhívás ellenére nem bizonyították. Nem jelölték meg azokat a hátrányokat, melyek kiküszöböléséhez ilyen nagyságrendű kárpótlásra volna szükség. Az alperesek hivatkoztak arra is, hogy a felperesek által meghallgatni indítványozott tanú sem tudott érdemben nyilatkozni a felperesek társadalmi helyzetének olyan hátrányos változásáról, melynek okozója az alperes lett volna.

Az alperesek a perköltség viselését illetően is kérték az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Előadták a nagy összegű kereseti illeték kizárólag a felperesek bizonyítatlan, jogalap nélküli és nyilvánvalóan eltúlzott vagylagos kereseti kérelme miatt merült fel. Mivel a jelen eljárásban a pernyertesség aránya a kereseti kérelmek sajátossága miatt összezszerűen nem megállapítható, ezért a bíróság az összes körülmény figyelembevételével indokoltan határozott a perköltség viseléséről.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (3) bekezdése alkalmazásával a fellebbezés és az ellenkérelem korlátai között - a nem fellebbezett részében nem érintve - a Pp. 256/A § (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül eljárva bírálta felül. Ennek alapján a felülbírálat tárgyát kizárólag a nem vagyoni kártérítés iránti kereseti kérelmet elutasító elsőfokú rendelkezés megalapozottsága képezte.

Az ítéltábla mindennek előtt megállapította, hogy a megyei bíróság az elsőfokú eljárás során a nem vagyoni kártérítés jogosságának megállapításához a szükséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta. A beszerzett bizonyítékokat okszerűen, az eljárási szabályoknak megfelelően értékelte.

Az ítéltábla osztotta a megyei bíróság megállapítását, mely szerint a nem vagyoni kárpótlás megítéléséhez önmagában a jogsértés megvalósítása nem elegendő, ahhoz szükség van az elszenvedett hátrányok bizonyítására is. Vizsgálni kell nemcsak azt, hogy a felperesek szubjektíven hogyan élték meg a jogsérelmet, hanem azt is, hogy a valótlan tényközlések milyen hatást váltottak ki a felperesek környezetében. Bizonyítás útján igazolni kell, hogy a jogellenes magatartással okozati összefüggésben olyan - objektív szankciókkal el nem hárítható - hátrány következett be, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez indokolt és szükséges a nem vagyoni kárpótlás megítélése.

A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a felperesek sem az elsőfokú eljárás során, sem a jelen fellebbezésükben nem jelöltek meg olyan konkrétan megvalósult hátrányokat, melynek okozója az alperes jogellenes magatartása volt. Ezért az életvitelükben, életkörülményeikben bizonyítottan bekövetkezett hátrányos változás megállapítása nélkül nem vagyoni kárpótlás megítélésének nincs helye. Azok a felperesek által megjelölt „kártételek”, melyek a - fellebbezésben hivatkozott - utazási többletköltségekből, a gyámhatósági engedély ismételt elnyerésének szükségességéből erednek, nem minősülnek nem vagyoni hátránynak. Mindezek vagyoni kárigény alapjai lehetnének, előterjesztésüknek az elsőfokú eljárás során kereseti kérelem formájában lett volna helye. A kérelem alaposága csak bizonyítási eljárás lefolytatását követően lett volna megállapítható. A felperesek ezen kárukat illetően csupán tényelőadást tettek, külön kereseti kérelmet nem terjesztettek elő. Erre azonban a másodfokú eljárásban a Pp.247.§./1/ bekezdése értelmében már jogi lehetőség nincs.

Az ítélőtábla a felperesek fellebbezési érvelése kapcsán vizsgálta azt is, hogy a megyei bíróság a perköltség viseléséről az eljárási szabályoknak megfelelően, megalapozottan határozott-e.

Ennek során megállapította, hogy a megyei bíróság - az állandó bírói gyakorlatnak megfelelően - a per tárgyának értékét a felperesek által érvényesített nem vagyoni kártérítés összegében határozta meg, s az objektív szankciók megállapítására irányuló kereseti kérelmüket a pertárgyérték meghatározása során külön nem vette figyelembe (ezzel egyező iránymutatás található többek között a BH. 1999. 250. számú eseti döntésben).

Ennek alapján a kereseti illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése és a 42. § (1) bekezdés a) pontja értelmében 900.000.-Ft volt.

Osztotta az ítélőtábla a felperesek fellebbezésében kifejtetteket annyiban, hogy az elsőfokú eljárásbeli részleges pernyertességük miatt őket a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt teljes kereseti illeték megfizetésére nem lehetett volna kötelezni. Megállapítható azonban, hogy a megyei bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányát értékelte és meghatározta azzal, hogy a felpereseket nem a teljes összeg, hanem annál együttesen 50.000.-Ft-tal alacsonyabb mértékű kereseti illeték lerovására kötelezte.

A kereseti illeték további mérséklésére, a pernyertesség-pervesztesség arányának eltérő megállapítására az ítélőtábla sem látott lehetőséget.

Az elsőfokú ítélet azonban ekörben részben pontosításra, illetve kiegészítésre szorul, mivel a fennmaradó 50.000.-Ft illeték viseléséről a megyei bíróság nem határozott. A Pp.78.§./2/ bekezdése értelmében a perköltség felől a bíróságnak hivatalból kell döntenie, valamint a másodfokú bíróságnak a le nem rótt illeték viseléséről a Pp. 253. § (3) bekezdése alkalmazásával a fellebbezési kérelem, ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül kell határoznia. Ezért az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet e részében pontosította. Megállapította, hogy a II. r. alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli, míg a költségkedvezményben nem részesült II. r. alperest a Pp. 81.§./1/ bekezdése alapján kötelezte a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt eljárási illeték rá eső részének megfizetésére.

A kifejtettek alapján az ítélőtábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, az illeték-viselésről rendelkező részében pedig a fentieknek megfelelően pontosította.

A másodfokú eljárásban pervesztes felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése és az Itv. 59. § (1) bekezdése alapján kötelesek a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdése és a 46. § (1) bekezdése szerint meghatározott mértékű fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Győr, 2009. június 5. napján

Dr. Ábrahám Éva
a tanács elnöke

. Vass Mária
előadó bíró

Dr.Maurer Ádám
bíró

Íf.: dr. Varga Vivien Éda titkár
2009-06-11